

Monumentnummer*: 532386

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 15 juli 2016
Kadaster deel/nr 82779/59

Woonplaats* **Utrecht** Gemeente* **Utrecht** Provincie* **Utrecht**

Kadastrale gemeente* **Abstede** Sectie* **C** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **8343**

Omschrijving**

Cluster 38. Hulpkazerne L.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

De HULPKAZERNE L is een aan de legeringsvoorzieningen van het Fort De Bilt toegevoegd onderkomen voor militairen en hun uitrusting. Het bouwwerk is aan de bestaande gebouwen toegevoegd als compensatie voor het verlies van het middendeel van de oorspronkelijke, centraal gelegen kazerne B. Deze is rond 1930 gedeeltelijk gesloopt en uit twee gescheiden delen gaan bestaan om ruimte te maken voor de Biltsestraatweg. De hulpkazerne is gelegen op de zuidelijke helft van Fort De Bilt. De gevelopeningen zijn voorzien van nieuwe kozijninvulling en dubbel glas; aan de zuidzijde een latere aanbouw.

Een kazerne is een verblijfsgebouw voor soldaten en hun uitrusting. Het waren de Fransen die eind 18e, begin 19e eeuw het stelsel invoerden soldaten in kazernes te legeren; kazernes zijn vanaf die tijd deel gaan uitmaken van forten, maar hiernaast zijn er ook vele als afzonderlijke bouwwerken binnen of buiten de bebouwde kommen (steden) tot stand gekomen. De binnen de 19de-eeuwse forten en andere werken gesitueerde kazernegebouwen waren gewoonlijk als bomvrije onderkomens geconstrueerd, dat wil zeggen dat ze bestand dienden te zijn tegen vijandelijk vuur. Als bouwmetaal werd aanvankelijk metersdik metselwerk en later (gewapend) beton toegepast, terwijl als dekking van het dak en de frontzijde(n) bovendien een aanaarding plaatsvond. In het geval van de hulpkazerne op het Fort De Bilt is in het Interbellum een niet bomvrije toevoeging gedaan om als vervangende legering te dienen na de sloop van een deel van de uit de 19de eeuw daterende, wel bomvrije kazerne. De niet binnen forten of andere werken gelegen kazernes waren al

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dan niet speciaal voor die bestemming opgerichte en ingerichte gebouwen met accommodatie voor de (permanente) legering van militairen, vaak ook voorzien van andere militaire faciliteiten, zoals exercitieterreinen.

Omschrijving

De HULPKAZERNE L van het Fort de Bilt is een langgerekt, rechthoekig, bakstenen gebouw (ca. 40 x 8 m) onder met gesmoorde pannen belegd zadeldak op de zuidelijke helft van het fort. De lengte van het één bouwlaag en zolder omvattende gebouw ligt parallel met en ruwweg tussen de Kazerne B2 en Bergloods M. Vijf dakkapellen in de beide dakschilden; korte overstekken van het dak, rustend op klossen. Aan de oostzijde een kleine aanbouw als onderkomen voor de wacht. De hulpkazerne dateert van 1930 en laat in hoofdlijnen nog steeds de kenmerken van die tijd zien. In de lange gevels onregelmatig verdeelde gevelopeningen met deuren en vensters. In noordelijke kopgevel op de begane grond twee vensters en in de topgevel een derde; de zuidelijke gevel bevat alleen nog boven de latere aanbouw een venster.

Waardering

De HULPKAZERNE L binnen Fort De Bilt is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (20ste eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (20ste eeuw).

Het betreft hier een niet bomvrij manschappenonderkomen uit het Interbellum, daterend van 1930.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in het algemeen en vanwege de onderlinge functionele, functioneel-ruimtelijke en fysieke samenhang met de overige onderdelen binnen het complex Fort De Bilt.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het herkenbaar is toegevoegd aan het bestaande fort.

* Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard omdat het in hoofdvorm goed is bewaard, maar in detail wijzigingen heeft ondergaan.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument